

GELENEKSEL KUTNU KUMAŞI DESENLERİNİN KADIN GÜREŞÇİ MAYOSUNA DİJİTAL BASKI UYGULAMALARI

DIGITAL PRINTING APPLICATIONS OF TRADITIONAL KUTNU FABRIC PATTERNS TO WOMEN'S WRESTLER LEOTARDS

Hüseyin ÖZDEMİR¹ - İlknur TERLEMEZ²

Öz

Dünyada güreş sporunun popüler bir spor dalı olması ulusal ya da uluslararası turnuvaları görsel şölenlere dönüştürmektedir. Günümüzde güreş spor kıyafet tasarımları bu şölenin bir parçasıdır. Yenilikçi tasarımlar bu kıyafetlerde hem görselliğe hem de yöresel kumaş kullanımı ile kültürler önemli katkılar sağlamaktadır. Bu çalışmada Gaziantep yöresine özgü olarak üretilen kutnu kumaşları kullanarak kadın güreşçiler için güreş mayosu üretilmiştir. Üretilen bu kadın güreş mayoları için çeşitli desenler tasarlanmış ve bu desenler dijital baskı tekniği ile kumaşa aktarılmıştır. Çalışma kapsamında tasarlanan 6 farklı kadın güreş mayosu içerisinde seçilen bir tasarımın üretimi yapılmıştır. Böylece moda ve tekstil tasarımı alanında yöresel kumaşların Türk ata sporumuz olan güreşle harmanlanması ve bu alanda yeni bir değer oluşturulması amaçlanmıştır. Bu çalışmayla yöresel kumaşların spor dallarındaki giysilerde kullanımının yaygınlaştırılması ve geleneksel sanatlarımızın unutulmamasına katkı sağlamak hedeflenmektedir.

Anahtar sözcükler: Kutnu kumaş, kadın güreş mayosu, güreş sporu, desen tasarım, dijital baskı.

Abstract

The fact that wrestling is a popular sport in the world turns national or international tournaments into visual feasts. Today, wrestling sportswear designs are a part of this feast. Innovative designs make important contributions to both visibility and cultures with the use of local fabrics in these clothes. In this study, wrestling jerseys were produced for female wrestlers by using kutnu fabrics produced specifically for Gaziantep region. Various patterns were designed for these women's wrestling leotards and these patterns were transferred to the fabric with digital printing technique. A design selected from 6 different women's wrestling jerseys designed within the scope of the study was produced. Thus, in the field of fashion and textile design, it is aimed to blend local fabrics with wrestling, our Turkish ancestor sport, and to create a new value in this field. With this study, it is aimed to popularize the use of local fabrics in clothing in sports branches and to contribute to the oblivion of our traditional arts.

Keywords: Kutnu fabric, women's wrestling jersey, wrestling sport, pattern design, digital printing.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat ve Tasarım Anasanat Dalı Sosyal Bilimler Enstitüsü, hozdemir@gantep.edu.tr, Orcid: 0000-0002-0783-0563.

² Yüksek lisans öğrencisi, Gaziantep Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Sanat ve Tasarım Anasanat Dalı Sosyal Bilimler Enstitüsü, ilknurtrlmz@gmail.com, Orcid: 0000-0001-6129-5701.

1.GİRİŞ

Sporun tarihi, insanoğlunun zorlu tabiat şartlarıyla mücadelesinin yanı sıra tabiata egemen olmaya çalışması, yaşamını devam ettirebilmek için kaslarını ve vücutlarını geliştirmesiyle başlar. (Kurt, ve diğerleri, 2016, s. 9). Her kültürün kendine özgü spor dalları mevcut olmakla birlikte Türk kültürünün de en önemli unsurlarından biri beden hareketleridir. (Dever & İslam , 2015, s. 47). Orta Asya Türkleri spor ve beden hareketlerine büyük önem vermişlerdir. Bu sporlardan bazıları güreş, atçılık ve binicilik, at yarışları, çöğen, gökbörü, kızbörü, beyge, cirit, mızrak, okçuluk, kılıç, avcılık, koşu (seyirtme), tepük (futbol), kayak ve matraktır. Bu spor dalları içerisinde ata sporu olarak ön plana çıkan güreştir. Eski Türk geleneklerinde her türlü eğlence, bayram, özel gün, şöenlerde ve düğünlerde güreşler düzenlenmektedir. (Türklerde Spor Tarihi, 2017). Bu bağlamda bu şöenlerde giyilen güreş mayolarının tasarımı da önemli olmuştur. Güreş sporu mayo tasarımında geleneksel el sanatları, motif ya da yöresel kumaş desenlerinin kullanımı önemli yer tutmaktadır. Bu yöresel kumaşlardan birisi de Gaziantep kutnu kumaşdır. Gaziantep'te yüzyıllardır kullanılan ve üretilen kutnu genellikle bez ayağı örgü veya çözü sateni ile dokunan, boyuna çizgili desenlerden oluşturulan bir tür atlas kumaştır (Yöresel Dokuma Kumaşlar, 2016). Kumaşın üretilmesinde kullanılan ipek ipliği kumaşa şıklık ve parlaklık kazandırmaktadır. Kendine ait özgün bir duruşa sahip ve farklı kalınlıklarda çizgi desenleri kullanılan kutnu kumaşın, Gaziantep'in kültürel değerlerini temsil ettiği düşünülmektedir. Kutnu kumaş Gaziantep yöresine ait olup tamamıyla el emeği olması kumaşı daha değerli hale getirmektedir (Özdemir & Çayhan, 2019, s. 335). Kutnu kumaşın müzemmeke, belluriye, sümsümiye, nergis, şaliye, bağlamalı ceren, vişne meydaniye, fındıklı kutnu, bal kaymak gibi yaklaşık 100'den fazla çeşidi vardır (Tokuz , 2021).

Baskıda desen tasarımı oldukça önemlidir. Desen tasarımı insanların hayallerini, duygularını kumaşa aktarmasıdır ve bu çeşitli baskı teknikleri ile olmaktadır. Bu teknikler içerisinde dijital baskı çevreci oluşu, renk sayısındaki fazlalık ve modaya hızlı uyum gibi avantajları nedeniyle önemi gün geçtikçe artan bir baskı tekniğidir. Bu teknikte desen dijital baskı makinesi yardımıyla kumaşa aktarılır (Sari, 2014, s. 99). Dijital baskı, bilgisayar ortamındaki bütün desenleri renk sınırlaması olmaksızın tasarımı istenilen boyutta veya herhangi bir görüntüyü, detaylı olarak her türlü yüzey üzerine kalıpsız ve hızlı bir şekilde çoğaltılmayı mümkün kılmaktadır. Tasarımlarını gerçekleştiren kişilerin klasik baskı teknolojileriyle elde edemedikleri raport sınırlaması, ton geçişleri ve renk sayısı gibi sorunları ortadan kaldırarak ince detayların ön plana çıkartılarak vurgulandığı istenilen boyutta, milyonlarca farklı renkte, ayrıntılı tasarımlara olanak sağladığı için karmaşık ve renkli desenlere olan talepler pazara sunulmaktadır (Cabu, 2020, s. 9).

Bu çalışmada; Geleneksel kutnu kumaş çeşitlerinin kadın güreşçilerimizin mayolarında kullanımı ve geleneksel kutnu kumaşların uluslararası arenada ülkemizin temsil etmesi amaçlanmış, kutnu kumaş desenleri dijital baskı tekniği ile kadın güreşçi mayosuna aktarılmıştır. Geleneksel kutnu kumaşlarla 6 adet kadın güreşçi mayosu tasarlanmış olup, içlerinden birisi seçilerek uygulaması yapılmıştır. Uygulamalı yöntem kullanılarak hazırlanan ürünün tekstil ve moda tasarımcıları başta olmak üzere tüm tasarımcılara ilham kaynağı olması çalışmanın hedeflerindedir.

2. MATERYAL VE METOD

Çalışma hazırlanırken nitel araştırma yöntemleri kullanılmış ve nitel araştırma prosedürleri esas alınmıştır. Nitel araştırma görüşme, gözlem ve doküman analizi gibi veri toplama yöntemleri çerçevesinde oluşturulan bir araştırma türü olarak tanımlanmaktadır. Nitel araştırma metodolojisi veya prosedürleri; gelişen ve tümevarımsal bir nitelikte olup araştırmacının analiz etme ve veri toplama deneyimi ile şekillenmektedir. Nitel araştırmacının

takibinde kullandığı mantık; bir araştırmacının perspektifine dayanmak veya mevcut bir teori kullanmak şeklinde değil, tamamen tümevarımsaldır (Creswell, 2013, s. 22).

Çalışma Gaziantep yöresine ait olan kutnu kumaş desenlerinin kadın güreş mayosu tasarımında kullanılmasından oluşmaktadır. Çalışma kapsamında yöresel kumaş desenleri, güreş spor dalı, dijital baskı, kadın güreş mayosu tasarımları hakkında bilgiler toplanmıştır. Elde edilen bilgiler öncülüğünde çalışmanın tasarım gelişim süreci belirlenmiştir. Tasarım gelişim süreci; altı adet kumaş seçimi, seçilen kumaşlarla altı adet kadın güreş mayosu tasarlama, tasarlanan modellerin teknik çizimlerinin hazırlanması, teknik çizimlerin analiz edilmesi, kalıp tasarımı, üretim, tasarımın dijital baskı yöntemiyle basılma işlemi, baskı tasarımı yapılan geleneksel mayo dikim işlemleri, bitmiş ürün fotoğraflanması adımlarından oluşmaktadır.

Çalışma içeriğinde tez, makale, kitap ve internet sitelerinden bilgiler toplanmıştır. Toplanan bilgiler ışığında Gaziantep kutnu kumaş desenlerini barındıran altı adet kadın güreş mayosu tasarlanmıştır. Tasarımların teknik çizimleri, kullanılan renkler ve desenlerin gösterimini sağlayan moda panosu photoshop bilgisayar programında hazırlanmıştır. Tasarımları gerçekleştirilen geleneksel kadın güreş mayolarında kullanılan renkler ve desenler analiz edilmiştir.

Çizimleri gerçekleştirilen altı adet geleneksel mayo çeşidinden bir adet dijital baskı yöntemiyle bastırılmak üzere seçilmiştir. Seçilen mayo tasarımı çiçek motifli mecediye ismini alan kutnu kumaş çeşidini içeren geleneksel mayo olmaktadır. Tasarımın üretiminin gerçekleştirilmesi, baskısı gerçekleştirilen geleneksel mayo dikişleri yapılarak hazır hale getirilme aşamalarından oluşturulmuştur. Hazırlanan tasarımın nihai hali fotoğraflanarak çalışmada kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Gaziantep ilinde üretilen birçok kutnu kumaş çeşidinden altı adet çalışmada kullanılmak üzere seçilmiştir. Seçilen kutnu kumaş çeşitleri; düz çizgili hindiye, düz çizgili mecediye, bağlama sedefli, çiçek motifli kerasi, düz çizgili mecediye ve çiçek motifli mecediye olmaktadır. Kutnu kumaş çeşitleri kullanılarak tasarlanan altı adet modelin teknik çizimleri hazırlanmıştır. Renk skalası, tasarımda kullanılan kutnu kumaş deseni ve teknik çizimler moda panosu haline getirilmiştir.

Resim 1. Çiçek Motifli Mecidiye Tasarımı

Çiçek motifli mecidiye tasarımına ait moda panosu resim 1’de gösterilmektedir. Moda panosu içerik bakımından; kutnu kumaş kullanılarak tasarlanan model, tasarımda kullanılan kutnu kumaş çeşidi, tasarıma hakim renk skalası ve tasarımda kullanılan en yoğun renk görsellerinden oluşmaktadır. Gaziantep yöresine özgü olarak üretilen kutnu kumaş çeşitlerinin başında çiçek motifli mecidiye gelmektedir. Halk arasında burgulu, boncuklu, çiçekli olarak bilinmektedir. Çiçek motifli mecidiye deseni en olarak kalın ve ince boyuna çizgilerden oluşmaktadır. Desene toplam yedi renk hakimdir. Yoğunluğu en fazla olan renk, kırmızı renk olmaktadır. Uygulamalı yöntem kullanılarak tasarlanan çiçek motifli mecidiye kutnu kumaş deseninin hakim olduğu güreş kadın mayosunda en yoğun kullanılan renk mor olmaktadır. Mor, mavi ve kırmızı rengin karışımından oluşan ara renktir. Anlam bakımından bilgesizliğin ve sırrın ifadesidir. Büyük lekeler halinde kullanıldığında fazlasıyla etkileyici olabilmektedir. Renk tonunu koyulaştırdığında batıl inancın simgesi haline gelebilmektedir. Kırmızı-morda, tanrısal sevgi ve ruhsal hakimiyet etkisi varken, mavi-mor tonlarda yalnızlık etkisi mevcuttur (Erbaş, 1996, s. 16). Mor renk anlam bakımından zenginliğin göstergesidir. Saray kıyafetlerinde sıkça kullanılan mor renk Osmanlı döneminde padişah ve sultan kıyafetlerinde en çok tercih edilen renk olmuştur. Ayrıca İslam/Türk devlet ve toplumlarında renkler kıyafetlerde üzüntü ve taziye ya da mutluluk ve düğün ortamlarında anlamlarına uygun şekilde kullanılmıştır (Kütük, 2014, s. 24).

Resim 2. Düz Çizgili Hindiye Tasarımı

Düz Çizgili Hindiye kutnu kumaş çeşidi kullanılarak tasarlanan modele ait moda panosu resim 2’de gösterilmektedir. Düz çizgili hindiye kutnu kumaş çeşidi kullanılarak tasarlanan kadın güreş mayosuna ait tasarıma özgü teknik çizim, kullanılan kutnu kumaş görseli, tasarımda kullanılan en yoğun renk ve renk skalası bir bütün haline getirilerek moda panosu oluşturulmuştur. Kadın güreş mayo tasarımında kullanılan kutnu kumaş deseni düz çizgili hindiye ismini alan desen olmaktadır. Toplam beş renkten oluşan desende tüm renkler eşit miktarda ve boyuna çizgiler halinde kullanılmıştır. Düz çizgili hindiye kutnu kumaşıyla tasarlanan kadın güreş giysisinde kullanılan en yoğun renk lacivert olmaktadır. Lacivert koyu tonlarda olmasının yanı sıra kurumsal mecralarda en sık tercih edilen renktir. Gökyüzü mavisi, gece mavisi gibi farklı isimlerle kullanılan lacivert, bilgeliği, tarafsızlığı, bağlılığı ve adaleti temsil etmektedir. Lacivert, kozmik bir renk olarak kabul edilmektedir. Sonsuzluğu, verimliliği ve otoriteyi simgeler. Bunun için dünyadaki firmaların birçoğu logolarında lacivert kullanmaktadır. Lacivert giyen kişiler çok daha inandırıcı ve karizmatik hissederler.

İnsanların üzerinde güçlü ve başarılı imajı bırakmaktadır (İnnap, 2012, s. 35). Popüler görüşte rengin duygusal bir anlamı olduğu savunur ve insanları bu yönden etkilemeye çalışır (Jonaskaite, Althaus, Dael, Dan-Glauser, & Mohr, 2019, s. 272). Popüler kültür dışında yerel yaşamda ise her kültür rengine kendine ait duygular katmış ve farklı anlamlar yüklemiştir. Bu anlamlar coğrafya, bayrak, giyim-kuşam, kullanılan çeşitli eşyalar ile nevrüz kutlamalarındaki renklerin anlamları, sembolik değerleri ve renklere yüklenen çeşitli manalar şeklindedir (Küçük, 2010, s. 185).

Resim 3. Düz Çizgili Mecidiye Tasarımı

Düz çizgili mecrediye kutnu kumaş çeşidi kullanılarak tasarımı gerçekleştirilen model tasarımının moda panosu resim 3'te gösterilmektedir. Tasarım da kullanılan kutnu kumaş deseni düz çizgili mecrediye ismini almaktadır. Tasarımın eskiz çizimleri, kullanılan kutnu kumaş çeşidi, tasarımda kullanılan en yoğun renk ve tasarıma ait renk skalası moda panosunda bulunmaktadır. Mor, turuncu, sarı, renklerinden oluşan desende boyuna çizgiler kullanılmıştır. Deseni oluşturan çizgilerde farklı tonlamalar elde edilmiştir. Beyaz renkten mor renge, turuncudan kırmızı renge ve sarıdan turuncuya geçişlerin bulunduğu renk çeşitleri kumaş deseninde mevcuttur. Tasarıma hakim olan renk kırmızı ve turuncu arasında bulunan tonlamalardandır. Kırmızı renk, dinamik, tahrik edici ve dikkat çekici bir renktir. Adrenalin salgısını artırır, ateş unsurudur, kan dolaşımını hızlandırır ve sınırları uyarır. Kırmızı aynı zamanda neşe, samimiyet, hoşlanma hissi uyandırır ve aşkın rengidir. Turuncu renk ise, dinamik bir renk olup, hareketi, yaşama kudretini ve sıcaklığı anlatır. Duyguları canlandırılmaktadır ve genellikle neşe ve mutluluk verir (Erim , 2000, s. 12).

Resim 4. Bağlama Sedefli Tasarımı

Bağlama sedefli kutnu kumaşı kullanılarak tasarlanan modelin moda panosu resim 4'te gösterilmektedir. Gaziantep yöresinde özgü kutnu kumaş deseni kullanılarak tasarlanan kadın güreş mayosunda kullanılan çeşit bağlama sedeflidir. Tasarımda kullanılan kutnu kumaş desenin de gri, kırmızı, hardal, beyaz ve bordo renkleri mevcuttur. Boyuna üç çeşit çizgiden oluşan desende ilk çizgide gri rengin tonlamaları, ikinci çizgide kırmızı renkten beyaz renge geçiş ve üçüncü çizgide ise siyah zemin üzerinde kullanılan sarı noktalar kullanılmıştır. Tasarımın kutnu kumaş deseni kullanılmadığı zemininde kırmızı rengin, gri renge geçişi mevcuttur. Geleneksel kumaşların kullanıldığı Bağlama sedefli kadın güreş mayosu tasarımına hakim ana renk koyu tonlarda olan gridir. Gri, siyah içine beyaz, beyaz içine siyah rengin katılmasıyla elde edilen hareketsiz ve nötr bir ara renktir. Hareketsiz ve tınısızdır. Açık kül renginin de ismi olan gri, Fransızca 'duman' anlamına gelen 'gris'ten gelmektedir. Gri renk, karasızlığın, hüznün, tarafsızlığın, karamsarlığın ve sıkıntının rengi olarak simgeleştirilen bir renktir (Ercan , 2010, s. 9). Burada rengin fiziksel anlamının yanısıra fiziksel etkisi de önemlidir. Örneğin insanın parlak renklere verdiği tepki ile mat renklere verdiği tepki farklı olabilmektedir. İnsan parlak renklere daha olumlu tepkiler vermektedir (Jiang & Bian, 2013, s. 189)

Resim 5. Çiçek Motifli Kerasi Tasarımı

Çiçek motifli kerasi tasarımına ait moda panosu resim 5'te gösterilmiştir. Modele ait moda panosu içeriğinde tasarımda kullanılan kutnu kumaş deseni, tasarımın eskiz çizimi, renk skalası ve modelde kullanılan en yoğun renk bulunmaktadır. Yöresel kumaşların renk kattığı kadın güreş mayosu tasarımında kullanılan kutnu kumaş deseni çiçek motifli kerasi olmaktadır. Tasarımı gerçekleştirilen modelin eskiz çiziminde toplam beş renk kullanılmıştır. Kutnu kumaş deseninde mor, sarı, kırmızı, yeşil ve siyah renkleri kullanılırken mayonun zemininde siyahtan kırmızı rengine geçiş sağlanmıştır. Tasarımda kullanılan en yoğun renk sarı olmaktadır. Sarı renk, birçok gelenekte güneşin sembolü olarak görülmektedir. Güne başlamak için bir işaret olmakla birlikte, güneşin doğduğunu hatırlatmaktadır. Uyanmayı ve yeniden doğuşu simgelemektedir. Sarının ateşin içindeki renklerden birisi olması devinimi ve hareketi ifade etmektedir (Yüksel, 2020, s. 14-15). Ancak rengin anlamsal ifadesi özünde kişiye nasıl bir duygu kazandırdığı her zaman aynı olmayabilir. Kişinin kendi yaşamışlığı bu manayı değiştirebilir (Johnston, 1992, s. 221). Hatta kişinin o andaki psikolojisi, şartlanmış refleksleri, sosyal kimliği, moda, dönem stilleri, yaşı-cinsiyeti, yaşadığı coğrafya, toplumsal yargılar, gelenekler – inanç sistemi de bu manayı etkiler (Özdemir, 2005, s. 391).

Resim 6. Düz Çizgili Mecidiye Tasarımı

Düz çizgili mecdiye tasarımının moda panosu resim 6'da gösterilmektedir. Tasarımı gerçekleştirilen yöresel kutnu kumaşının kullanıldığı kadın güreş mayosunda kullanılan, kutnu kumaş çeşidi düz çizgili mecdiye olmaktadır. Desene ait moda panosu içeriğinde tasarımda kullanılan kutnu kumaş çeşidi, modele ait teknik çizim, modelde kullanılan en yoğun renk ve renk skalası bulunmaktadır. Giysinin zemininde mor renkten yeşil rengine geçiş mevcuttur. Mayonun bacak kısmına mor renk hakimken bel bölgesinde yarım daire şekli verilen kısımda yeşil ve mor rengin uyumu kullanılmıştır. Giysinin tasarımında kullanılan kutnu kumaş deseni boyuna ince ve kalın olarak kullanılan çizgilerden oluşmaktadır. Turuncu, kırmızı, mor, sarı, yeşil renklerinin eşlik ettiği tasarımda en çok kullanılan renk yeşil ve mor olmaktadır. Yeşil ara renkler sınıfında yer almaktadır. Sakinleştirici ve serinletici bir etkiye sahiptir. Verimlilik, hayat, sessizlik, büyüme, inanç, bilgelik ve doğayı çağırıştırır. İnsanı dinlendirici bir özelliğinin olmasının yanı sıra fiziki yorgunluğu gidermektedir. Mor renk ara renkler içerisinde mat, soğuk ve etkili bir renktir. Sıcak etkili kırmızı ile soğuk etkili mavinin karıştırılmasıyla elde edilmektedir. Kaos, ölüm, kendini adama, ilahi aşkı temsil eden bir renktir (Çabuk, 2006, s. 22-23). Burada yoğun olarak kullanılan kırmızı, ateşin ve kanın rengidir Bu nedenle enerji, savaş, tehlike, güç, kararlılığın yanı sıra tutku, arzu ve sevgi ile ilişkilendirilir. Kırmızı duygusal olarak çok yoğun bir renktir. İnsan metabolizmasını

geliştirir, solunum hızını artırır. Diğer bir yoğun renk sarı ise güneşin rengidir. Sevinç, mutluluk, akıl ve enerji ile ilişkilidir (Cerrato, 2012, s. 1)

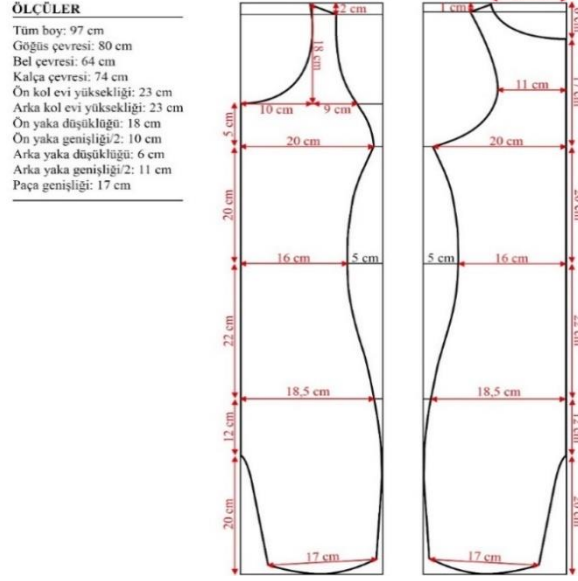
4. TASARIM UYGULAMALARI

Geleneksel kutnu kumaşı kullanılarak üretimi sağlanacak olan kadın güreş mayosu tasarımının ilham kaynağı Gaziantep yöresine özgü olan kumaşların ülkemizi temsil etme düşüncesi olmaktadır. Güreş spor kıyafeti üretiminin ilham kaynağını belirlemek için; yöresel kıyafetler araştırılmış, geleneksel modayı içeren moda eğilimleri gözlemlenmiş, yöresel kumaş bilgilerini içeren kitaplar incelenmiş, spor kıyafetleri tasarımında kullanılabilir renk hikâyeleri oluşturulmuş, çeşitli kumaş ve materyal örnekleri toplanmıştır. Her tasarımcının kendine özgü bir tasarım süreci bulunmaktadır. Uygulamalı anlatımın benimsendiği bu çalışmanın tasarım süreci; model tasarımın elde edilmesi, kalıp tasarımı ve üretimdir.

Şekil 1. Çiçek Motifli Mecidiye Tasarımı Teknik Çizimi

Şekil 1’de model tasarımı gerçekleştirilmiş olan çiçek motifli kutnu kumaşı kullanılarak tasarlanan ürünün teknik çizimi gösterilmiştir. Teknik çizim, zihinde tasarlanan ürünün alıcıya görsel yollarla anlatım yöntemlerindedir. Teknik çizim iki yöntemle uygulanabilmektedir. Birinci yöntem el ile çizim olmaktadır. İkinci yöntem ise tasarımın bilgisayar programlarında çizilerek hazır hale getirilmesidir. Tasarımın teknik çizimi photoshop bilgisayar programında tasarlanıp renklendirilmiştir. Ürünün tasarımında çiçek motifli mecdiye isimli geleneksel Gaziantep kutnu kumaşı kullanılmıştır. Tasarımın zemin rengi mor olarak belirlenmiştir. Geleneksel kumaş çeşidinin mor renk ile uyum içinde kullanılmasına tasarımın orta kısmında bulunan ay yıldız figürü eşlik etmektedir. Giysinin bütünü oluşturulan parçaların uyumu; birlik, denge ve hareket öğelerinin birlikte düşünülmesiyle sağlanmaktadır. Bu bağlamda tasarımı gerçekleştirilecek olan modelde kullanılan mor renk, çiçek motifli mecdiye kutnu kumaşı ve ay yıldız figürü uyum içerisinde kullanılmıştır. Giysi işlevi spor kıyafeti olmaktadır. Giysinin model tasarımının elde edilme aşamasında; giysinin kullanım alanına, modele ve vücuda uygunluğuna dikkat edilmiş ve estetik görünüm niteliğine bakılmıştır.

Şekil 2. Çiçek Motifli Mecidiye Tasarımı Kalıp Çalışması

Şekil 2’de modelin kalıp aşaması gösterilmektedir. Kalıp tasarımı tasarlanan giysinin tüm ölçülerinin açık bir şekilde belirlenmesiyle oluşturulur. Kalıp tasarımı hazırlanırken tasarımın biçimi belirlenmiş, fonksiyonelliği araştırılmış ve üretim tekniği oluşturulmuştur. Sportif yapının benimsendiği model tasarımının kalıp ölçüleri bedeni saran bir yapının oluşturulması için dar çalışılmıştır. Modelin yapımında 38 beden kadın ölçüleri esas alınmıştır. Modelin ölçülendirilmesi tasarımcı tarafından belirlenmiştir. Giysinin kalıp tasarımı photoshop bilgisayar programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Şekil 3. Çiçek Motifli Mecidiye Tasarımı Basım İşlemi

Şekil 3’de Çiçek Motifli Mecidiye kutnu kumaşı çeşidi kullanılarak üretimi sağlanan kadın güreş mayosunun dijital baskı yöntemiyle basılma işlemi gösterilmektedir. Tasarım sürecinin son basamağı olan üretimde, kalıp tasarımında elde edilen ayrıntılı dokümanlar ve tasarım doğrultusunda ürünün elde edilme işlemi sağlanmıştır. Üretim aşamasında modelde kullanılacak kumaş türü, kullanılmak istenen kumaş rengi ve araç-gereçler belirlenmiştir. Çalışmada kumaş hammaddesi olarak poliamid, kumaş rengi ise beyaz olarak belirlenmiştir. Basım işlemi sonunda 1 adet ön beden, 1 adet arka beden tasarımı elde edilmiştir.

Şekil 4. Çiçek Motifli Mecidiye Tasarımı Dikimi

Dijital baskı yöntemiyle desen kumaşa aktarılmış ve dikim atölyesinde desen sabitlenmiştir (Şekil 4). Kumaş yüzeyine 1 adet ön beden ve 1 adet arka beden olarak basım işlemi tamamlanan tasarım, 1 cm dikiş payı bırakılarak kesilmiştir. Dikim işlemi basımı gerçekleştirilen ön ve arka bedeni bir bütün haline getirme işlemi kapsamaktadır. Kesimi tamamlanan modelin sanayi tipi overlok makinesinde, overlok işlemi yapıldıktan sonra sanayi tipi dikiş makinesinde dikim işlemi gerçekleştirilmiştir. Modelin dikim işlemi yaklaşık 15 dakika sürmüştür.

Şekil 5. Çiçek Motifli Mecidiye Tasarımı Nihai Hali

Tasarlanan modelin nihai hali şekil 5'te gösterilmektedir. Teknik çizimi, kalıplandırılması, basım işlemi ve dikim işlemi tamamlanan tasarımın son hali manken üzerinde giydirilerek gösterilmektedir. Oluşturulan ürün sporcuların rahatça kullanabileceği esnek yapıya sahiptir. Çalışma kadın güreş sporcularına özel olarak hazırlanarak sınırlandırılmıştır. Çalışmanın hedef kitlesi kadın güreş sporcularıdır. Geleneksel kutnu kumaş çeşidi kullanılarak tasarımı gerçekleştirilen kadın güreş mayosunun ülkemizi temsil etmesi çalışmanın hedeflerindedir.

5. SONUÇ

Güreş sporunda güreşçinin müsabaka performansını giymiş olduğu mayonun giyim konforu etkilemektedir. Hem hammadde seçimi hem de mayo tasarımı bu anlamda önemlidir. Bu çalışmada hem dökümlülüğü ile rahat bir kullanıma sahip poliamid kumaş kullanılmış hem de desen tasarımı için yöresel kutnu kumaş desenleri ile görsel bir albeni sağlanmıştır.

Çalışma esası güreş spor dalı kadın mayo tasarımından oluşmaktadır. Yöresel kutnu kumaşı kullanılarak üretimi gerçekleştirilen mayo tasarımı çalışmayla sağlanmıştır. Çalışma kapsamında altı adet güreş mayosu tasarlanmış, analiz edilmiş ve bir adet geleneksel kumaşların kullanıldığı kadın güreş mayosu üretilmiştir. Çalışma çerçevesinde tasarımı gerçekleştirilen mayo tasarımı sadece kadın güreş sporcularına özgü üretilerek çalışmayı sınırlandırmıştır.

Çalışma sonucunda elde edilen bitmiş ürün kadın güreşçi mayosu olarak rahatlıkla kullanılabilir. Ürünün kullanım konforu ve üzerine aktarılan desen ile uyumu oldukça iyi olmuştur. Kutnu kumaşın ürüne katmış olduğu geleneksel etki ata sporumuz güreşe tarihi bir derinlik de kazandırmıştır.

Çalışmanın kapsamı güreş spor dalı mayosu tasarımında geleneksel kutnu kumaşı çeşitlerine yer vermekten oluşmaktadır. Çalışmanın hedef kitlesi kadın güreş sporculardır. Hazırlanan çalışmayla moda ve tekstil tasarımı alanında geleneksel kumaşlarla geleneksel Türk spor dalının birleştirilmesi amaçlanmıştır.

Gaziantep yöresine özgü olarak üretimi sağlanan kutnu kumaşının Türk ata sporu olan güreşte kullanılmasıyla moda ve tekstil tasarımcılarına ilham kaynağı olması bu çalışmanın başlıca hedeflerinden birisidir.

KAYNAKÇA

- Albayrak, İ. (2019). Kadın Güreşçilerin Spor Hayatında Karşılaştıkları Zorlukların İncelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul*.
- Berkeajans. <https://berkeajans.com/dijital-baski-nedir.html> (Erişim; 14 Aralık 2021)
- Cabu, C. (2020). Dijital Baskı Teknolojilerinin Tekstil Sektöründe Kullanımı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya*.
- Cerrato, H. (2012). The Meaning of Colors, <http://www.catholic.org>.
- Creswell, J. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni (3. Baskıdan Çeviri)*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Çabuk, G. (2006). İlköğretim Binalarının Renk Açısından Değerlendirilmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana*.
- Çoruh, D., & Binboğa, E. (2021). Geleneksel Kutnu Kumaşı Üzerine Deneysel Yüzey Tasarımları. *Sanat ve Tasarım*, 131-143.
- Dever, Y., & İslam, O. (2015). Tarihsel Süreç İçerisinde Türk Kültüründe Spor Algısı. *Manas Sosyal Araştırmalar*, 47-61.

- Erbaş, Ö. (1996). Sanat Eğiliminde Renk ve Renk Öğretim Yöntemleri (Sanatta Yeterlik). *Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir*.
- Ercan , N. (2010). Rönesans'tan Günümüze Resim Sanatında, Beyazdan/Siyaha/Gri rengin Kullanılışı, Giorgio Morandi, Alberto Giacometti ve Bernard Buffet'nin Resimlerinin Üslup Özelliklerinde 'Gri'nin Payı (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Eser Metni). *Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul*.
- Erim , G. (2000). Rengin Psikolojik Etkileri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 11-17.
- İnnap, H. S. (2012). Renk Ve Rengin Moda Üzerindeki Etkisi. *Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul*, 1-159.
- Jiang, XF., & Bian, XP. (2013) Positive-Negative Emotional Categorization of Clothing Color Based on Brightness, *Engineering*, 5, 189-194, <http://dx.doi.org/10.4236/eng.2013.510B040>.
- Johnston, M. (1992). How to Speak of the Colors, *Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in the Analytic Tradition, Springer*, 68(3), 221-263.
- Jonauskaite, D., Althaus, B., Dael, N., Dan-Glauser, E., & Mohr, C. (2019) What color do you feel? Color choices are driven by mood, *Color Research and Application*, 44, 272-284, DOI: 10.1002/col.22327.
- Kaygusuz, M., Arğun, F., & Kahveciođlu Sarı, H. (2019). Kültürel Mirasımız Yağlı Güreş Sporunun Geleneksel Giysisi Kispet. *Akademikbakış*, 147-166.
- Kurt, T., Kılıç, M., Kılıç, M., Özbayraktar, F., Yücel, E., & Kıvanç, C. (2016). *Türk Spor Tarihi*. Milli Eğitim Bakanlığı .
- Küçük, S. (2010). Eski Türk Kültüründe Renk Kavramı, *Bilig*, 54, 185-210.
- Kütük, A. (2014). İslam/Türk Devlet Ve Toplum Geleneğinde Renkler Ve Anlamları, *Türkiyat Mecmuası*, 24.
- Özdemir, G., & Çayhan, S. (2019). Çanta Tasarımında Manipülatif Dokunuřlar: Kutnu Kumaş Örneđi. *Journal Of Institute Of Economic Development and Social Researches*, 333-339.
- Özdemir, T. (2005). Tasarımda Renk Seçimini Etkileyen Kriterler, *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2), 391-402.
- Özer, B. (2008). Yeni Bir İş Modeli Olarak İnternet Tabanlı Dijital Baskı Sistemleri, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul*.
- Sari, S. (2014). Kişiye Özel Moda Tasarımında Dijital Baskı Tasarım Süreci (Sanatta Yeterlik Tezi). *Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Isparta*.
- Televi Bođa , ř. (2019). Çađdař Halı Tasarımında Dijital Baskı Uygulamaları (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana*.

Tokuz , G. (2021, Aralık 4). *Yöresel Kumaşlarımızdan Kutnu, Alaca ve Meydaniye*. Gaziantepface: <http://www.gaziantepface.com/koseyazisi/yoresel-kumaslarimizdan-kutnu-alaca-ve-meydaniye-yazisi-150.html> adresinden alındı.

Türklerde Spor Tarihi. (2017). Blog Kalem: <http://blogkaleminden.blogspot.com/2017/07/turklerde-spor-tarihi.html> adresinden alındı.

Yazıcı, N. (2014). Geçmişten Günümüze Gaziantep Kutnu Dokumaları (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul*.

Yöresel Dokuma Kumaşlar. (2016). Tekstil Bilgi : <https://tekstilbilgi.net/yoresel-dokuma-kumaslar.html> adresinden alındı.

Yüksel, N. (2020). Marka Renklerinin Tüketici Davranışları Bağlamında İncelenmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul*.